

A rendezvény támogatói:

ARANY JÁNOS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS GIMNÁZIUM

BÉKÁSMEGYERI VERES PÉTER GIMNÁZIUM

BAÁR-MADAS REFORMÁTUS GIMNÁZIUM

MAGYAR KERTÉPÍTŐ KFT.

BRINGÓHINTÓ KKT.

 FORGOSZINPAD.HU (KÖZÖSSÉGI SZÍNHÁZJEGYEK/BÉRLETEK)

MAGYAR MADÁRTANI EGYESÜLET BÖRZSÖNYI HELYI CSOPORT

Hanganyag: CSIBA LAJOS, KERESKES BARNABÁS

A verseny első fordulójának körzeti szervezői:

Budapest: Dél-Buda: ANTAL ERZSÉBET (Arany János Általános Iskola és Gimnázium)

Dél-Pest: NAGY PÉTER (Budapesti Fazekas Mihály Ált. Isk. és Gimn.)

Észak-Buda: BICZÓ ILDIKÓ (Veres Péter Gimnázium)

Észak-Pest: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium)

Hunria – dél: BARTÁNÉ MOLNÁR ANIKÓ (Zrínyi Ilona Általános Iskola, Kecskemét)

Hunria – észak: KLAJ SÁNDORNÉ (Kazinczy Ferenc Általános és Kéttanny. Iskola, Miskolc)

Pannónia – dél: MÉSZÁROSNÉ SEGESDI ZSUZSANNA (Toldi Lakótel. Ált. Isk., Kaposvár)

Pannónia – észak: SEBESTYÉNNÉ PETŐ KRISZTINA (Hétvezér Ált. Isk., Székesfehérvár)

Pest megye – kelet: MAGYAR ZSOLT (Szent István Gimnázium, Budapest)

Pest megye – nyugat: VETLÉNYI DÁVID (Baár-Madas Református Gimnázium, Budapest)

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI TERMÉSZETTUDOMÁNYI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2015/16. KÖRZETI FORDULÓ 4. OSZTÁLY

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítója:

JACZENKÓ EDIT általános iskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

ERŐS-HONTI JULIANNA biológus, középiskolai tanár
ERŐS-HONTI ZSOLT PhD biológus, egyetemi adjunktus

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

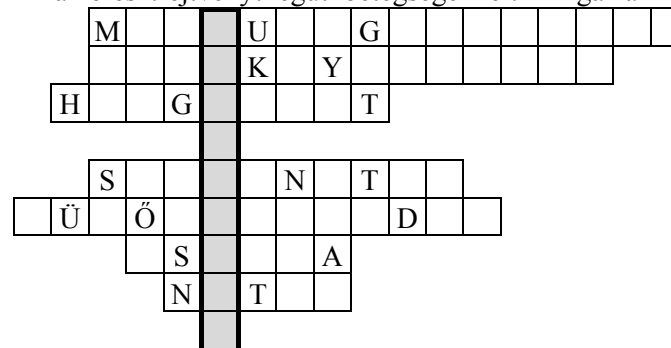

<http://www.bolyaiverseny.hu/termtud>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Mely növényekből nyert olajat használjuk elsősorban étkezésre?
(A) napraforgó (B) mandula (C) foka (D) sárgarépa (E) szója
- Az alábbiak közül hány szerepelhet télen kerti madárkonyhánk eleségeként?
marhafaggyú, napraforgó, csipkebogyó, dió, mazsola, kenyérmorzsza, aszalt szilva, szalonna, sósogyoró, alma, sajt
(A) 6-nál több (B) 7-nél több (C) 8-nál több (D) 9-nél több (E) 10-nél több
- Tegyétek nyugatról kelet felé haladva sorba a felsorolt tavakat:
1. Balaton; 2. Fertő-tó; 3. Tisza-tó; 4. Szegei Fehér-tó; 5. Velencei-tó
Melyik a helyes sorrend?
(A) 1,2,5,3,4 (B) 2,1,4,5,3 (C) 3,4,5,1,2 (D) 2,5,1,4,3 (E) 2,1,5,4,3
- Tegyétek az alábbi hagyományokat a naptári év múlását követve sorrendbe!
1. pünkösdi királyválasztás; 2. Luca búza vetése; 3. tűzgrás; 4. Kiszebáb égetés; 5. regölés
Jelöljétek meg a helyes megoldást!
(A) 5,1,3,4,2 (B) 4,1,3,5,2 (C) 3,4,1,2,5 (D) 4,1,3,2,5 (E) 5,4,1,3,2
- Mely megyékben lakó tizenévesek játszhatnak a Duna jobb partján a megyehatár és a folyó átlépése nélkül?
(A) Somogy (B) Tolna (C) Nógrád (D) Békés (E) Komárom-Esztergom
- Melyik állathoz rendelhető legalább 2 testrész a felsorolásból?
tülök, csülök, begy, túrókarima, mancs, sarkantyú, tőgy
(A) szarvasmarha (B) házi tyúk (C) kutya (D) házi ló (E) házi sertés
- A számok mindegyike egy nemzeti ünnepet vagy emléknapot rejt (az adott dátumban szereplő hónap és nap összege). Párosítsátok ezeket az egyes nemzeti ünnepekhez rendelhető jelképekkel, tárgyakkal! Melyik párosítás helyes?
a) 28 b) 18 c) 33 d) 16
1. lyukas zászló 2. kokárda 3. Szent Jobb 4. gyászkeret
(A) 1-c (B) 2-b (C) 3-d (D) 4-a (E) az előzőek mindegyike helyes
- Jelöljétek be azokat a válaszokat, amelyeknél a felsorolt földrajzi helyek ugyanahhoz a nagytájunkhoz tartoznak!
(A) Hortobágy, Hajdúság, Szigetköz (B) Mátra, Bükk, Börzsöny
(C) Vértes, Bakony, Mecsek (D) Rábaköz, Szigetköz, Bodrogköz
(E) Zalai-dombság, Somogyi-dombság, Tolnai-hegyhát

- Legalább hány nőstény háziállat nevét tudjátok kirakni a betűrendbe szedett szótagokból? (Egy szótag többször is felhasználható.)
ca, csér, cső, dőr, gá, hén, ka, kan, ko, szu, te
(A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5 (E) 6
- Legalább hány káposztafélélet tudtok kirakni a betűrendbe tett szótagokból? (Egy szótag többször is felhasználható.)
bé, bim, bós, brok, fe, fi, jes, ka, kar, ká, kel, ko, lá, ler, li, ol, posz, ra, rös, ta, vö
(A) 4 (B) 5 (C) 6 (D) 7 (E) 8
- Melyik betegség fertőző?
(A) asztma (B) szalmonella (szalmonellózis) (C) mumpsz
(D) angolkór (E) tüszős mandulagyulladás
- Töltsétek ki a keresztrejtvényt légúti betegségekkel! Mi igaz a megfejtésre?

- Melyik állítás igaz?
(A) mérgező anyag belélegzése (B) szívkárosító
(C) rossz leheletet okoz (D) csak gyerekekre veszélyes
(E) szenvedélybetegség
- Jelöljétek be azokat a válaszlehetőségeket, ahol a felsorolt hulladékok mindegyikét – szelektív gyűjtés esetén – más-más gyűjtőedénybe vagy helyre kell helyezni, és van közöttük olyan, amit a sárga konténerbe kell dobni!
(A) PET-palack, kartondoboz, műanyag zacskó
(B) tableta, befőttesüveg, hervadt virág
(C) tiszta samponos flakon, étolaj, dinnyehéj
(D) ceruzaelem, tojáshéj, telefonkönyv
(E) romlott hús, papír teafilter, műanyag fólia

A következő feladatot a válaszlapon kijelölt helyén oldjátok meg!

- Milyen módjai vannak a gyümölcs- és zöldségfélék tárolásának és tartósításának? Soroljátok fel egy-egy példával alátámasztva!